

Cultura i Mitjans | Actualitzat el 21/11/2015 a les 16:00

Alix Christie: «Els governs no toleren les coses que sacsegen i fan canviar el món»

L'escriptora nord-americana publica "El discipulo de Gutenberg", una novel·la històrica que reviu els dies en què es va inventar la impremta | "Tot el que apareix al llibre és a partir de fets provats", explica l'autora

Alix Christie, presentant «El discipulo de Gutenberg»

Alix Christie (<http://alixchristie.jimdo.com/>) és escriptora, periodista i impressora, i ara, també, una de les autores revelació de la novel·la històrica als Estats Units. Nascuda a San Francisco i col·laboradora en prestigioses publicacions com San Francisco Chronicle, The Guardian o Washington Post, debuta en la literatura amb *El discipulo de Gutenberg* (Roca Editorial, 2015) (<http://www.rocaeditorial.com/es/catalogo/sellos/roca-editorial-5/el-discipulo-de-gutenberg--1907.htm>), una novel·la extensament documentada i plena d'intriga sobre la vida de la gent que va revolucionar el món de les lletres amb la invenció de la impremta. Centrada en l'apassionant, clau i totèmica figura de Gutenberg i el seu deixeble, Peter Schoeffer, Christie ha escrit una apassionant intriga amb el poder i l'església com a teló de fons.

- Vostè és escriptora, periodista, tipògrafa i impressora. A la seva vida, tot la porta al mateix lloc, a les lletres. D'on li ve aquesta autèntica passió?

- Sóc una gran lectora des de la meva infantesa, i això, per a mi, és el més important en relació a les lletres. De fet, sempre havia volgut escriure una novel·la. Anys després, ja adulta, vaig tenir la sort d'aprendre com funcionava el món de la impremta gràcies al meu avi. Però estic molt

orgullosa de dir que sempre m'he manegat amb el meu bolígraf!

- La seva formació i totes aquestes ocupacions sembla que la predestinaven a escriure sobre el tema amb el qual s'estrena en la literatura, Gutenberg i la invenció de la impremta.

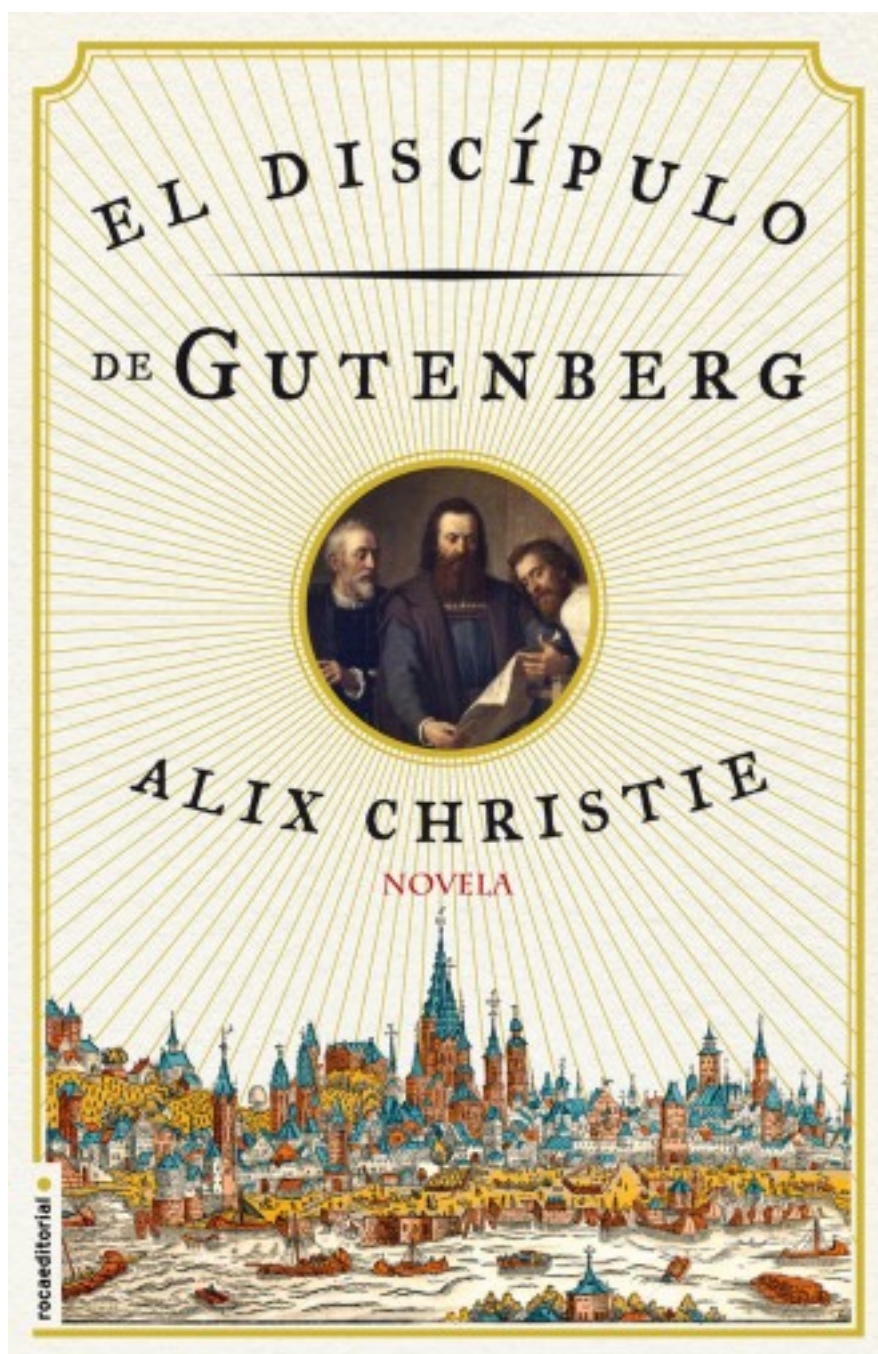
- Per mi és molt sorprenent, perquè mai no m'havia imaginat escrivint una novel·la sobre això, precisament.

- Quan pren la decisió que el tema del seu primer llibre serà aquest?

- En la majoria de novel·les hi ha una espurna, una idea que ho desencadena tot. Pel que fa al cas, l'any 2001 va aparèixer un article al New York Times (<http://www.nytimes.com>), signat per uns investigadors de la Universitat de Princeton que posaven al descobert que la tècnica de fabricació de Gutenberg va ser molt diferent del què es pensaven. Jo mai no havia parat a pensar en com Gutenberg havia fet la seva tipografia, ni molt menys. Però, aleshores, va coincidir que vaig anar a viure a Alemanya i vaig començar a mirar-m'ho, a saber-ne més. De primer, com a periodista. I, de seguida, vaig descobrir l'existència de Peter Schoeffer, un personatge clau i molt desconegut. En aquell moment, la periodista que hi ha en mi va pensar que allò era una gran història que mai no s'havia explicat. A mi em semblava al·lucinant, impressionant com a història dramàtica.

- *El discipulo de Gutenberg* es desenvolupa al voltant de Peter Schoeffer, un personatge ambiciós i que acaba treballant amb Johann Gutenberg en la invenció de la impremta, en el que s'ha definit com una "obscura manera d'entendre l'art de la còpia". Per què ell?

- Haig de dir que tot el que apareix a la novel·la és a partir de fets provats. Schoeffer va existir i va ser una persona molt important i, tret dels experts, ningú l'havia retratat. Ell va ser qui va fundar la Fira del Llibre de Frankfurt, qui va inventar l'edició. Com a periodista, és com la trobar la casa del tresor. Per construir la història, després de l'emoció d'aquesta descoberta, havia d'imaginar què havia passat. Treballar per descobrir què se sabia i, a partir d'aquí, construir-ho o transformar-ho en una novel·la.

Portada d'«El discípulo de Gutenberg», d'Alix Christie Foto: Roca Editorial

- És una novel·la profundament documentada, amb una feina molt intensa d'arxiu. Hi ha, però, algun element de ficció?

- A la meua pàgina web (<http://www.gutenbergsapprentice.com/>) hi he escrit una llarga nota històrica, crec que és just que hi sigui, perquè els lectors han de saber què hi ha de realitat en cada cosa que apareix al llibre. Tot el que va passar, pel que fa al final de la relació, va passar en realitat. El que havia de fer era intentar d'entendre el "com". La part d'imaginació és aquella en què vas creant les personalitats dels personatges, a base de fragments de la realitat.

- Podem dir que l'únic que és ficció és la història d'amor?

- Home, vaig pensar que no era creïble que un home de vint-i-cinc anys no tingués xicoteta! Però vaja, pràcticament tot és real. La Història ens ensenya que en un 99% tot és interpretació. En el cas concret, els acadèmics han fet una interpretació dels fets, però darrerament s'ha fet molta recerca que va cap a una altra banda, que és la part en la qual jo he basat la meua interpretació per escriure la novel·la.

- S'ha de reconèixer que és un moment històric cabdal, perquè el que estaven creant era una cosa absolutament transcendental. I, molt probablement, ells no n'eren conscients.

- Exacte. D'una banda, la seva època té paral·lelismes amb la nostra. El primer, quan als anys seixanta a Silicon Valley (<http://www.siliconvalley.com>), quan van desenvolupar la tecnologia d'Internet. Ells tampoc no tenien ni idea del què feien, ni l'impacte que causarien. També és important recordar que, aleshores, eren molt religiosos, i que segurament no van planificar que el seu descobriment pogués minvar el poder de l'església. Però, d'altra banda, en el llibre, en Peter, que és un home amb molta formació, sap que allò que estaven fent era una cosa gran.

- Les conseqüències per a la religió del descobriment que fan Schoeffer i Gutenberg va ser una conseqüència no prevista, perquè dos engeguen una maquinària que els supera. Com a escriptora, com construeix els fets a partir d'aquests "elements tant obscurs" que planen pel llibre i per la història?

- Vaig començar pel final, anat cap enrere. Sabem que la relació es va trencar, tot i que aquest és l'invent més important de la humanitat. Es van ajuntar per fer-ho i, per tant, l'explosió d'aquesta col·laboració havia de ser una cosa molt dramàtica i dolorosa. Aquest va ser el meu punt de partida. La novel·la volia imaginar què havia passar perquè tot allò acabés anant-se'n en orris.

- Tot el procés d'investigació deuria ser apassionant. Però, d'entre tots, quin és el fet que més la va meravellar?

- Em va fascinar que tot allò coincidís amb la caiguda de Constantinoble, perquè, personalment, no havia pensat mai de quina manera tot allò va acabar afectant el món cristià. Quan estava escrivint el llibre encara no havia passat gaire temps de l'Onze de setembre i, de fet, hi ha molts paral·lelismes en la relació de poder entre el món cristià i musulmà d'avui i d'abans. Crec que és un element molt contemporani. Aquesta violència religiosa de l'actualitat i la violència d'aquella època.

- Han passat segles, però es manté, encara, aquesta relació de poder mundial. Venim d'uns terribles atemptats a França.

- Quan escrivia, era molt conscient de la relació entre el poder i l'església, però no tant com a religió, sinó com a poder econòmic i polític. Tant ara com abans, els governs mai no toleren les coses que sacsegen i que fan canviar el món. Vaig escriure el llibre de manera que en Peter Schoeffer pogués mirar enrere i mostrar que trenta anys després dels fets s'havia instaurat la censura. Coses de la vida, només vam tenir un petitíssim temps de llibertat!

- El discipulo de Gutenberg és el seu primer llibre. Com porta ser una de les autores revelació de la novel·la històrica dels Estats Units?

- Per mi, és com viure un conte de fades. La meua frase és "mai ets massa gran per debutar".

Alix Christie